Prima instanţă: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Furdui Angela
Dosarul nr. 2r-1173/24 (2-23096613-02-25r-11042024)

D E C I Z I E

18 iulie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului, judecătorul: Panov Ana
Judecătorii: Malîi Ala și Mămăligă Natalia

examinând fără participarea părților, recursul declarat de *****,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 martie 2024, prin care s-a respins contestația,

în cauza civilă la contestația depusă de ***** împotriva executorului judecătoresc ***** cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc,-

a c o n s t a t a t :

Poziția instanței de fond:

La 4 iulie 2023, ***** a depus contestație împotriva executorului judecătoresc ***** cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc ***** nr. 176-17252/2023 din 26 iunie 2023 privind refuzul de a intenta procedura de executare.

În susținerea cererii contestatarul a invocat că în cadrul Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) a fost examinată în fond cererea reclamantului/creditorului ***** împotriva lui ***** privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

A relatat că, la 6 martie 2023, a fost emis dispozitivul hotărârii, prin a care s-a dispus încasarea de la ***** în beneficiul ***** a datoriei și a cheltuielilor de judecată, iar la 5 mai 2023 a fost eliberat titlul executoriu.

Afirmă că, la 23 iunie 2023, creditorul ***** s-a adresat cu cerere executorului judecătoresc *****, prin care a solicitat intentarea procedurii de executare în conformitate cu art. 10-16, 60 Cod de executare, iar în acest context, conform art. 30 alin. (2) Cod de executare, a solicitat urmărirea doar a mijloacelor bănești de pe conturile bancare și/sau mijloacelor de transport a debitorului *****,

în cazul depistării acestora. Suplimentar, a mai solicitat prin cerere ca în cazul în care mijloacele bănești de pe conturile bancare și/sau mijloacele de transport nu vor fi depistate, să fie dispusă strămutarea documentului executoriu nr. 2-1190/2022 din 05 mai 2023 după adresa de domiciliu a debitorului *****: raionul Briceni, satul Grimăncăuți.

Indică că urmare a recepționării de către executorul judecătoresc a cererii de intentare, la 26 iunie 2023, executorul neîntemeiat a emis încheierea de refuz în intentare a procedurii de executare în baza titlului executoriu nr. 2-1190/2022 din 5 mai 2023.

Consideră că încheierea executorului judecătoresc ***** nr. 176-17252/2023 din 26 iunie 2023 privind refuzul de a intenta procedura de executare, este pe deplin neîntemeiată și lipsită de orice suport probatoriu, iar ca consecutivitate urmând a fi anulată.

Invocă că sunt relevante prevederile art. 60 alin. (1) Cod executare, care statuează că procedura de executare se intentează la cererea creditorului urmăritor sau, în cazurile prevăzute de prezentul cod, la demersul instanței de judecată, cu prezentarea documentului executoriu spre executare, iar alin. (2) al aceleiași norme prevede că creditorul este liber să depună documentul executoriu la orice executor judecătoresc, ținând cont de prevederile art. 30 din prezentul cod.

Susține că prin cererea de intentare depusă la 23 iunie 2023, a făcut trimitere expres la art. 30 alin. (2) al Codului de executare, solicitând executorului judecătoresc urmărirea doar a mijloacelor bănești de pe conturile bancare și/sau mijloacelor de transport a debitorului *****, în cazul depistării acestora, or în asemenea circumstanță competența teritorială a executorului judecătoresc se extinde pe întreg teritoriul țării.

Menționează că executarea silită este instituție fundamentală a dreptului procesual civil și o componentă esențială a justiției, într-un stat de drept executarea silită în lumina Convenției Europene a Drepturilor Omului reprezintă o parte integrantă a dreptului la un proces echitabil. Simpla recunoaștere a dreptului sau obligarea debitorului de a restabili dreptul încălcat ori contestat nu este, de multe ori, suficientă. Hotărârea judecătorească prin ea însăși, chiar înzestrată cu autoritate dc lucru judecat, riscă să rămână o lovitură de sabie în apă și să nu servească cu nimic părții victorioase, în special reclamantului dacă el n-ar putea recurge la constrângere pentru a o executa.

Accentuează creditorul în susținerea poziției că un act executoriu neexecutat sau, altfel zis, o justiție formală nu poate să asigure atingerea scopului de bază - protejarea drepturilor și libertăților omului, proclamate de actele normative naționale și internaționale.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 martie 2024 a fost respinsă contestația depusă de ***** împotriva executorului judecătoresc ***** cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc ***** nr. 176-17252/2023 din 26 iunie 2023 privind refuzul de a intenta procedura de executare.

Solicitarea recurentului:

La 27 martie 2024 ***** a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 martie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate și emiterea unei noi decizii de admitere a contestației.

Argumentele părţilor:

În motivarea recursului, ***** a invocat că, nu este de acord cu încheierea recurată și că cererea de contestare a fost examinată superficial, fără ca judecătorul să pătrundă în esenţa cauzei.

Relevă că încheierea executorului judecătoresc ***** nr. 176-17252/2023 din 26 iunie 2023 privind refuzul de a intenta procedura de execuatare, este pe deplin neîntemeiată şi lipsită de orice suport probatoriu, iar ca consecutivitate urma a fi anulată de către intanţa de fond.

Remarcă că prin cererea de intentare depusă la 23 iunie 2023, creditorul ***** a făcut trimitere expres la art. 30 alin. (2) Cod de executare, solicitând executorului judecătoresc urmărirea doar a mijloacelor bănești de pe conturile bancare și/sau miiloacelor de transport a debitorului ***** Nicolae, în cazul depistării acestora, iar în asemenea circumstanţă competența teritorială a executorului judecătoresc se extinde pe întreg teritoriul tării.

Punctează recurentul că un act executoriu neexecutat sau, altfel zis, o justiţie formală nu poate să asigure atingerea scopului de bază- protejarea drepturilor şi libertăţilor omului, proclamate de actele normative naţionale şi internaţionale,

***** a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii recurate și emiterea unei noi decizii de admitere a contestației.

Termenul de declarare a recursului:

Potrivit art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că încheierea recurată a fost pronunţată la 20 martie 2024, iar cererea de recurs a fost înregistrată la 27 martie 2024 (f. d. 31-32)

Astfel, recursul depus de ***** împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 martie 2024, se consideră declarat în termen.

Aprecierea instanţei de recurs:

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs şi a materialelor din dosar, Colegiul

judiciar consideră recursul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele motive.

În temeiul art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

În accepțiunea prevederilor art. 161 alin. (1) Cod de executare, actele de executare întocmite de executorul judecătoresc sau acţiunile/inacţiunea acestuia pot fi contestate de către părţi şi de alţi participanţi la procesul de executare, precum şi de terţii care consideră că prin actele de executare sau acţiunile/inacţiunea executorului judecătoresc le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege.

Iar, conform art. 162 alin. (1) Cod de executare, actul de executare întocmit de executorul judecătoresc poate fi contestat de participanţii la procesul de executare în termen de 15 zile de la data săvîrşirii lui ori a refuzului de a săvîrşi anumite acte, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei rezultă prin hotărârea Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 6 martie 2023 s-a încasat de la ***** în beneficiul ***** datoria în sumă de 8 261,55 lei, cheltuielile de judecată compuse din: taxa de stat achitată la depunerea cererii în sumă de 270 lei, cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 1 000 lei și cheltuielile pentru citarea publică în mărime de 100 lei.

La fel, s-a stabilit că la 23 iunie 2023 creditorul ***** a depus cerere în adresa executorului judecătoresc *****, prin care a solicitat intentarea procedurii de executare în vederea executării documentului executoriu nr. 2-1190/2022 din 6 martie 2023, emis de Judecătoria Edineț (sediul Briceni), privind încasarea de la ***** în beneficiul ***** a datoriei în sumă totală de 9 631,55 lei (f. d. 6).

Prin încheierea executorului judecătoresc ***** nr. 176-17252/2023 din 26 iunie 2023 s-a refuzat în intentarea procedurii de executare a documentului executoriu nr. 2-1190/2022 din 6 martie 2023, emis de Judecătoria Edineț (sediul Briceni), privind încasarea de la ***** în beneficiul ***** a datoriei în sumă totală de 9 631,55 lei, în temeiul art.61 alin.(1) lit.a) din Codul de executare (f. d. 22).

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii primei instanțe, prin prisma motivelor invocate de recurent și a materialelor cauzei, Colegiul conchide că soluția oferită de prima instanță este corectă.

Colegiul civil reține că, executorul judecătoresc a refuzat în intentarea procedurii de executare a documentului executoriu nr. 2-1190/2022 din 6 martie 2023, din motiv că executarea documentului executoriu nu ține de competența executorului judecătoresc *****.

În baza art. 38 alin. (1) Codul civil, domiciliul persoanei fizice este locul unde aceasta îşi are reședința obișnuită. Se consideră că persoana îşi păstrează domiciliul atît timp cît nu şi-a stabilit un altul.

Același articol stabilește la alin. (2) - (6) că, reședința obișnuită demonstrează o legătură apropiată și stabilă a persoanei fizice cu locul vizat. La determinarea reședinței obișnuite se iau în considerare toate elementele de fapt relevante, în special durata și regularitatea prezenței persoanei în locul vizat, precum și condițiile și motivele acestei prezențe. Reședința temporară a persoanei fizice este locul unde își are locuința temporară sau secundară. Stabilirea sau schimbarea domiciliului nu operează decât atunci când cel care ocupă sau se mută într-un anumit loc a făcut-o cu intenția de a avea acolo reședința obișnuită. Dovada intenției rezultă din declarațiile persoanei făcute la autoritățile competente să opereze stabilirea sau schimbarea domiciliului, iar în lipsa acestor declarații, din orice alte împrejurări de fapt. Persoana al cărei domiciliu nu poate fi stabilit cu certitudine se consideră domiciliată la locul reședinței sale temporare. În lipsă de reședință temporară, persoana este considerată că domiciliază la locul ultimului domiciliu, iar dacă acesta nu se cunoaște, la locul unde acea persoană se găsește.

Conform art. 39 Cod civil, până la proba contrară, domiciliul sau reședința temporară a persoanei fizice se prezumă că se află la locul menționat ca atare în buletinul de identitate sau, după caz, în alt act de identitate prevăzut de lege. În lipsa acestor mențiuni ori atunci când acestea nu corespund realității, stabilirea sau schimbarea domiciliului ori a reședinței temporare nu va putea fi opusă altor persoane, cu excepția situațiilor când domiciliul sau reședința temporară a fost cunoscută prin alte mijloace de cel căruia i se opune”.

În temeiul art. 30 Cod de executare, executorul judecătoresc poate întreprinde acţiuni de executare silită doar în circumscripţia camerei teritoriale a executorilor judecătoreşti în care biroul său îşi are sediul. Prin derogare de la alin. (1): a) în cazul executării măsurilor de asigurare a acţiunii sau al executării prin urmărirea mijloacelor de transport, a mijloacelor băneşti de pe conturile debitorului, a valorilor mobiliare sau a participaţiunii debitorului la capitalul social, competența teritorială a executorului judecătoresc se extinde pe întreg teritoriul ţării; b) în cazul executării documentelor executorii prin urmărirea salariului sau unui alt venit al debitorului, competent în executare este executorul judecătoresc în a cărui circumscripție teritorială, stabilită de camera teritorială a executorilor judecătorești,

se află sediul instituției (organizaţiei) de la care debitorul primește venituri. Documentele executorii privind încasarea plăţilor periodice şi documentele executorii indicate la art.15 alin. (2) din prezentul cod, cu excepţia celor de la lit.c), se prezintă spre executare executorului judecătoresc în a cărui competenţă teritorială, stabilită de camera teritorială a executorilor judecătoreşti, se află domiciliul sau sediul debitorului ori instituţia penitenciară în care îşi ispăşeşte pedeapsa debitorul. Documentele executorii indicate la art. 15 alin. (2) lit. c) din prezentul cod se remit din oficiu de către instanța de judecată spre executare executorului judecătoresc indicat de creditor în cererea de eliberare a titlului executoriu.

În accepțiunea art. 60 alin. (2) Cod de executare, creditorul este liber să depună documentul executoriu la orice executor judecătoresc, ținând cont de prevederile art.30 din prezentul cod, iar conform art. 61 lit. a) Cod de executare, executorul judecătoresc refuza intentarea procedurii de executare dacă documentul nu este de competenţa sa.

Colegiul reține că, potrivit regulii generale, derivate din principiul disponibilității, documentul executoriu va fi pus în executare de către creditor, care este liber să aleagă orice executor judecătoresc, ținând cont de prevederile art. 30 Cod de executare.

Codul de executare stabilește limitele competenței teritoriale a executorului judecătoresc, distingând 3 nivele de competență - competența generală/obișnuită, prevăzută de alin. (1) art. 30 Codul de executare, competența extinsă, care implică dreptul executorului judecătoresc de a acționa pe întreg teritoriul țării în cazul executării măsurilor de asigurare a acțiunii sau al executării prin urmărirea mijloacelor de transport, a mijloacelor bănești de pe conturile debitorului, a valorilor mobiliare sau a participațiunii debitorului la capitalul social și cea îngustă, numită și imperativă pentru documentele executorii indicate în art. 15 alin. (2) Codul de executare.

Analizând conținutul alin. (1) al art. 30 Cod de executare, corelat cu alin. (2), în care expres este indicat drept normă derogatorie, rezultă că ar fi incorect ca competența teritorială a unui executor să fie stabilită prin norma derogatorie, fiind logic și corect ca executarea în privința unui debitor sa fie pornită anume în circumscripția Camerei teritoriale a executorilor judecătorești unde acesta își are domiciliul/reședința si/sau bunurile.

Aceeași concluzie o induce și sintagma „se extinde” din lit. a) alin. 2 al aceluiași articol, or pentru a putea fi extinsă, competența trebuie de principiu să existe inițial, în condițiile de stabilire a acesteia prevăzute la alin. (1) art. 30 Cod de executare.

Prin urmare, extinderea competenței conform prevederilor art. 30 alin. (2) lit. a) Cod de executare poate fi aplicată doar pentru un executor judecătoresc competent în condițiile alin. (1).

În cadrul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, executorii judecătorești se constituie în trei camere teritoriale a executorilor judecătorești (Nord, Centru, Sud), în conformitate cu circumscripțiile judecătoriilor stabilite de Consiliul UNEJ.

Instanța de recurs reține că, din informația prezentată de executorul judecătoresc, confirmată prin înscrisurile anexate, rezultă că debitorul ***** are viza de reședință în raionul Briceni, satul Grimăncăuți, adresă care se referă la Camera teritorială a executorilor judecătorești Nord și nu la cea de Centru, unde executorul ***** are dreptul să întreprindă măsuri de executare silită.

În contextul circumstanțelor invocate supra, Colegiul judiciar consideră că executorul judecătoresc just a refuzat în intentarea procedurii de executare a documentului executoriu nr. 2-1190/2022 din 6 martie 2023, or documentul executoriu a fost depus în afara domeniului teritorial de competență a executorului judecătoresc *****.

În acest sens, instanța de recurs punctează că legislația națională reglementează activitatea executorului judecătoresc prin prisma principiului competenței materiale raportate la teritoriu și potrivit regulii generale stabilite în articolul 30 alin. (1) din Codul de executare, executorul judecătoresc poate întreprinde acțiuni de executare silită doar în circumscripția camerei teritoriale a executorilor judecătorești în care biroul său își are sediul, cauza din speță neconstituind excepţii, iar intentarea procedurii de executare silită cu încălcarea deliberată a competenţei reprezintă o depășire a atribuțiilor.

Subsidiar, Colegiul judiciar respinge ca nefondate argumentele recurentului invocate în cererea de recurs privitor la faptul că creditorul prin cererea de intentare depusă la 23 iunie 2023, a făcut trimitere expres la art. 30 alin. (2) Cod de executare, solicitând executorului judecătoresc urmărirea doar a mijloacelor bănești de pe conturile bancare și/sau miiloacelor de transport a debitorului *****, în cazul depistării acestora, deoarece în asemenea circumstanţă competența teritorială a executorului judecătoresc se extinde pe întreg teritoriul tării. Or, conform ar. 10 alin.(2) Cod de executare, executarea silită începe prin sesizarea executorului judecătoresc în condiţiile legii şi se efectuează prin orice formă prevăzută de prezentul cod, simultan sau succesiv, pînă la realizarea dreptului recunoscut prin documentul executoriu, pînă la achitarea dobânzilor, a penalităţilor sau a altor sume, acordate potrivit legii, precum şi a cheltuielilor de executare.

Totodată, instanța de recurs remarcă că în condițiile art. 30 alin. (2) lit. a) Cod de executare, este de înțeles că doar un executor judecătoresc având competența teritorială de a executa documentul executoriu, după primirea acestuia spre executare va avea dreptul de a întreprinde acțiuni de executare silită, respectiv executării măsurilor de asigurare a acţiunii sau al executării prin urmărirea mijloacelor de transport, a mijloacelor băneşti de pe conturile debitorului, pe întreg teritoriul ţării.

Prin urmare, creditorul/recurent consideră greșit că a solicitat executorului judecătoresc doar urmărirea mijloacelor bănești de pe conturile bancare și/sau miiloacelor de transport a debitorului *****, or acestea sunt măsuri subsecvente intentării procedurii de executare.

În consecință, instanța de recurs, prin prisma jurisprudenței CEDO şi anume cauza Rebait şi alţii contra Franţei, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde Comisia a menționat că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziţii legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de şanse de succes", consideră necesar de a respinge şi alte argumente invocate în recurs, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată la caz a normelor de drept material sau procedural de către instanţe.

Reieşind din faptul, că încheierea contestată a fost adoptată cu respectarea normelor de drept procedural și material, instanţa de recurs a ajuns la concluzia, că recursul declarat de ***** urmează a fi respins ca neîntemeiat, cu menținerea încheierii primei instanțe.

În conformitate cu art. 425, art.427 lit. a), art.428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de *****.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 martie 2024, în cauza civilă la contestația depusă de ***** împotriva executorului judecătoresc ***** cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului,
Judecătorul: Panov Ana

Judecătorii: Malîi Ala

Mămăligă Natalia